

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх, м. Київ, Україна, 04053
Тел/факс: (+38 044) 4862878, 4862841, 4862812, 4863070, 4862883
E-mail: info@auc.org.ua www.auc.org.ua

№ 5-654

від « 29 » листопада 2020 року

Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики

*Щодо законопроекту
реєстр. №3848 від 15.07.2020*

Асоціація міст України (далі - АМУ) розглянула проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законів України щодо заходів стимулювання економіки України» (реєстр. №3848 від 15.07.2020), що знаходиться на розгляді Комітету.

Законопроектом 3848, зокрема, пропонується на час карантину та на 3 місяці після дати його закінчення:

- не нараховувати та не сплачувати плату за землю (земельний податок та орендну плату за земельні ділянки державної та комунальної власності, та за земельні ділянки оздоровчого призначення);

- визначити, що не є об'єктом оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, об'єкти нерухомості, які перебувають у власності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, приватній власності (в тому числі ті, які передані в оренду), та які використовуються для надання послуг з тимчасового розміщення (проживання), харчування, екскурсійних та інших туристичних послуг, послуг санаторно-курортного лікування та /або оздоровчо-рекреаційних послуг.

Асоціація міст України не підтримує запропоновані законодавчі ініціативи з наступних причин:

1. Запропоновані зміни негативно вплинуть на фінансову спроможність бюджетів місцевого самоврядування, суттєво зменшивши їх обсяги та призведуть до розбалансування бюджетів міст, сіл, селищ, а також до критичного недофінансування вже запланованих заходів у сфері освіти, охорони здоров'я, соціального забезпечення та інших, в тому числі заходів, спрямованих на запобігання виникнення і поширення коронавірусної інфекції.

За попередніми розрахунками АМУ втрати по цих податках через запропоновані законодавчі ініціативи можуть сягнути 3,2 млрд грн щомісячно.

2. Авторами законопроекту в порушення статті 142 Конституції України, частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України не запропоновано механізму компенсації втрат місцевих бюджетів для досягнення їх збалансованості.

У пояснювальній записці в частині фінансово-економічного обґрунтування відмічається, що реалізація законопроекту не потребує додаткових витрат Державного бюджету України, що не відповідає дійсності, оскільки надання додаткових податкових пільг, які зменшують доходи місцевих бюджетів, має супроводжуватися наданням додаткової дотації з державного бюджету місцевим бюджетам на компенсацію відповідних втрат доходів місцевих бюджетів. Тому пропозиції по законопроекту є незбалансованими.

3. Законопроект порушує такі принципи податкового законодавства як:

3.1. Рівність усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації та соціальної справедливості.

Законопроектом в частині плати за землю передбачаються податкові преференції для певної категорії земель – для оздоровчого призначення, але в пояснювальній записці відсутнє будь-яке обґрунтування з цього приводу. Так саме незрозумілим є надання привілеїв з податку на нерухомість по об'єктах нерухомості, які використовуються для надання послуг з тимчасового розміщення (проживання), харчування, екскурсійних та інших туристичних послуг, послуг санаторно-курортного лікування та оздоровчо-рекреаційних послуг.

Метою законопроекту є стимулювання економіки України в цілому, а не окремих її сфер, але авторами законопроекту в пояснювальній записці не доведено чому преференції передбачені саме по вищезазначених напрямках діяльності.

3.2. Фіскальна достатність - встановлення податків та зборів з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженнями.

Запровадження запропонованих змін посеред бюджетного року призведе до розбалансування бюджетів місцевого самоврядування.

Втрати бюджетів місцевого самоврядування, які матимуть місце через реалізацію цього законопроекту призведуть до значного недонадходження доходів та як наслідок вимушеного скорочення видатків цих бюджетів, недофінансуванню соціально-важливих напрямків, в тому числі унеможливлять належне проведення та реалізацію усього комплексу заходів щодо запобігання занесенню і поширенню коронавірусної інфекції на місцевому рівні.

4. АМУ черговий раз звертає увагу на неприпустимість втручання держави у діяльність місцевого самоврядування, зокрема щодо:

4.1. Встановлення додаткових податкових пільг з місцевих податків та зборів.

Чинним законодавством (Конституція України, Податковий кодекс України (далі - ПКУ), Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні») органи місцевого самоврядування наділені повноваженнями з прийняття рішень про встановлення місцевих податків та зборів та надання податкових пільг по них, до яких, зокрема, відносяться зазначені податки, і у разі необхідності вони можуть самостійно визначати податкові пільги та порядок їх застосування.

Парламентом схвалено низку законодавчих актів, якими вже встановлено певні податкові пільги та послаблення на час карантину, а також запроваджено заходи, що дозволяють пом'якшити наслідки економічної кризи спричиненої поширенням коронавірусної інфекції. Зокрема, Законом №591-IX від 13.05.2020 внесено зміни до ПКУ, якими органам місцевого самоврядування надано право у стислі терміни за спрощеною процедурою приймати у 2020 році рішення про зменшення ставок плати за землю та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

4.2. Порушення права комунальної власності місцевого самоврядування на землю щодо розпорядження нею на власний розсуд.

Конституцією України гарантується місцеве самоврядування (стаття 7), держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності (стаття 13). Цивільним кодексом України врегульовані правовідносини у сфері права власності (зокрема, статті 12, 316, 317, 319). Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» закріплено право комунальної власності територіальних громад на землю.

Запропоновані законодавчі ініціативи в частині надання пільгових преференцій з орендної плати за землю порушують право комунальної власності місцевого самоврядування самостійно розпоряджатись нею, оскільки позбавляють його права власника на отримання належного доходу від її оренди.

5. Норми, запропоновані авторами законопроекту вже містяться в ПКУ та не потребують дублювання.

Так, об'єкти житлової та нежитлової нерухомості, які перебувають у власності органів державної влади, органів місцевого самоврядування не є об'єктом оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, відповідно до підпункту "а" підпункту 266.2.2 пункту 266.2 статті 266 ПКУ. Від сплати земельного податку звільнені певні категорії санаторно-курортних та оздоровчих закладів (підпункту 282.1.2 пункту 282.1 статті 282 ПКУ), державні та комунальні дитячі санаторно-курортні заклади та заклади оздоровлення і відпочинку, а також дитячі санаторно-курортні та оздоровчі заклади України (підпункт 282.1.5 пункту 282.1 статті 282 ПКУ).

6. Законопроектом передбачається запровадження стимулюючих заходів з підтримки галузей економіки за рахунок бюджетів базового рівня. Разом з тим, надання пільгових преференцій по податках державного бюджету по тих самих галузях економіки авторами законопроекту не запропоновано.

7. Як свідчить практика стимулювання діяльності будь-яких суб'єктів господарювання шляхом надання їм права на застосування пільгових режимів не призводить до покращення діяльності вказаних суб'єктів чи суттєвого збільшення їх продуктивності, а, навпаки, призводить до ускладнення адміністрування податків та створення різних схем податкової оптимізації.

8. Надання податкових пільг не узгоджується з положеннями Меморандуму про економічну та фінансову політику, укладеного Україною з Міжнародним валютним фондом 2 червня 2020 року, відповідно до якого Україна взяла на себе зобов'язання утримуватись від запровадження нових звільнень від сплати податків або податкових пільг.

Враховуючи зазначене, Асоціація міст України категорично не підтримує запропоновані законодавчі ініціативи та пропонує відхилити проєкт Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законів України щодо заходів стимулювання економіки України», реєстраційний №3848 від 15.07.2020.

Виконавчий директор Асоціації

О.В. Слобожан